

DVA ZNAČAJNA JUBILEJA NAŠE BOTANIKE

Two Remarkable Jubilees of Croatian Botany
Zwei bemerkenswerte Jubiläen der kroatischen Botanik

PEDESETGODIŠNJICA NAUČNOG RADA
PROF. DRA. VALE VOUKA

The Fiftieth Anniversary of Professor Dr. Vale Vouk's Scientific
Work — Fünfzig Jahre wissenschaftlicher Tätigkeit von
Prof. Dr. Vale Vouk

Ove godine (1958) navršava emeritirani profesor botanike na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu i član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dr. Vale Vouk 50-godišnjicu svog naučnog rada. Uz obilan rad na naučnom polju bavio se prof. Vouk i mnogim drugim stručnim djelatnostima: istakao se kao popularizator nauke, organizator naučnih institucija i odgajatelj našeg naučnog kadra iz botanike. Usto treba istaknuti i njegov rad na utemeljenju i dugogodišnjem uređivanju ovoga časopisa, koji je bez sumnje imao važnu ulogu u unapređenju naše botaničke nauke.

Profesor Vouk rodio se 21. veljače 1886. u Gospiću. Nakon završene klasične gimnazije počeo je studirati biologiju na Sveučilištu u Zagrebu, ali je već iduće školske godine nastavio studij na Univerzitetu u Beču. Univerzitetske nauke završio je u Beču 1908. godine, a iste je godine postigao i doktorat. Radi daljeg usavršavanja u botanici ostao je kao asistent u Institutu za fiziologiju bilja u Beču od godine 1908. do 1912. i objavio nekoliko zapaženih naučnih publikacija. U to su vrijeme naročito na njega utjecali prof. Wiesner i Molisch.

PROF. DR. VALE VOUK

Kad se iz Beča vratio u Zagreb, postao je godine 1912. privatni docent za anatomiju i fiziologiju bilja. Uskoro je zapažena njegova stručna i nastavnička aktivnost na Sveučilištu, pa je najprije izabran za docenta, a dvije godine kasnije (1915) postao je izvanredni profesor botanike i predstojnik Botaničkog instituta i vrta Sveučilišta u Zagrebu. Pri završetku Prvoga svjetskog rata (1918) bio je imenovan redovnim profesorom. Otada pa sve do godine 1956., t. j. do 70. godine života, kad je prema sveučilišnim propisima bio penzioniran, vršio je dužnost nastavnika opće botanike i predstojnika Botaničkog instituta i vrta, uz prekid od 1941. (odnosno 1939.) do 1945. godine. No i danas nakon penzioniranja nije prestala njegova nastavnička i naučna aktivnost: on još uvijek kao honorarni nastavnik drži predavanja iz fiziologije i ekologije bilja na Sveučilištu, a kao direktor Instituta za eksperimentalnu biologiju Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i dalje naučno radi i brine se za uzdizanje mladih naučnih radnika. Treba istaknuti, da je prof. Vouk uvijek poticao na rad mlađe botaničare i da je u Botaničkom institutu uvijek bilo mladih ljudi, koji su se pod njegovim vodstvom usavršavali u struci.

Prof. Vouk istakao se i kao osnivač nekih naših, danas poznatih naučnih bioloških ustanova; pod njegovim su rukovodstvom izgrađeni i organizirani Fiziološki laboratorij u Botaničkom vrtu u Zagrebu i Oceanografski institut u Splitu, a sudjelovao je i u upravi nekih drugih naučnih institucija.

Naučna i stručna publicistička djelatnost prof. Vouka vrlo je brojna. U popisu, koji je prilikom njegove pedesetgodišnjice života objavljen u ovom časopisu, nabrojeno je preko 200 njegovih publikacija. Posljednjih dvadeset godina taj se broj znatno povećao. Brojne naučne rasprave, objavljene u našim i najuglednijim stranim časopisima, potječu iz različitih područja botanike, i to iz anatomije, fiziologije i ekologije bilja i iz sistematike alga. Od naročitog je značenja i njegov rad na redakciji naših periodičkih publikacija, kao što su Prirodoslovna istraživanja, Acta botanica, Acta adriatica, Bulletin scientifique i druge.

Redakcija časopisa »Acta Botanica Croatica« čestita prof. Vouku pedesetgodišnjicu naučnog rada želeći mu još dugogodišnju i uspješnu djelatnost na polju botaničke nauke.

ŠEZDESETGODIŠNJICA ŽIVOTA PROF. DRA. IVE HORVATA

The Sixtieth Anniversary of Profesor Dr. Ivo Horvat

Sechzigster Geburtstag von Prof. Dr. Ivo Horvat

7. listopada 1957. navršio je šezdesetgodišnjicu života hrvatski botaničar i sveučilišni profesor dr. Ivo Horvat.

Rođen 7. X. 1897. u Čazmi, a odrastao u Hrvatskom Zagorju, studirao je I. Horvat nakon završene klasične gimnazije prirodne nauke (prirodopis i geografiju) na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Tu je god. 1920 promoviran na čast doktora iz naučnog područja botanike, a uskoro je položio i profesorski ispit iz prirodnih nauka i geografije. Od god. 1920.—1945. službovao je neprekidno u Botaničkom institutu Filozofskog fakulteta u Zagrebu vršeći funkcije asistenta, docenta, izvanrednog i redovnog profesora, a od god. 1940.—1945. bio je i predstojnik Botaničkog instituta i vrta. Danas je aktivni redovni profesor botanike na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

U prvom, početnom razdoblju svoje naučne djelatnosti bavio se prof. Horvat najviše problemima filogenije paprati, pa je iz toga područja objavio nekoliko naučnih priloga. No već vrlo rano započeo je on s intenzivnim istraživanjima biljnog pokrova Hrvatske, a ta je istraživanja proširio postepeno i na pojedina druga područja Jugoslavije, pa — djelomice — i na neke druge zemlje Balkanskog polutoka. U taj okvir spadaju prije svega njegova istraživanja flore mahovina Hrvatske, u toku kojih je sabrao vrlo obilan herbarski materijal, koji je dosada stigao samo djelomice obraditi i objaviti.

PROF. DR. IVO HORVAT

Međutim, najopsežniju naučnu djelatnost razvio je prof. I. Horvat na polju fitocenoloških (biljno-socioloških) istraživanja planinske, brdske i šumske vegetacije. Svojim mnogobrojnim radovima iz toga područja, u kojima se od samog početka isticao kao dosljedan sljedbenik i pobornik danas već općenito priznatog i uvaženog fitocenološkog (biljno-sociološkog) smjera Zürich-Montpellier, postavio je solidne i trajne temelje za poznavanje i dalje istraživanje biljnih zajednica kontinentalnih šuma, planinskih rudina, točila i stijena, brdskih livada i vriština na području velikog dijela Jugoslavije. U posljednje vrijeme usmjerio je prof. I. Horvat svoju geobotaničku djelatnost na kartiranje vegetacije nekih dijelova naše zemlje. Takvo je kartiranje izvršeno najprije u području Peristera u Makedoniji, a zatim u širem području Risnjaka i Snježnika u Hrvatskoj. Ovim je potonjim kartiranjima obuhvaćeno opsežno područje od 550 km², a uspoređo s tim su njegovi suradnici vršili i pedološka, klimatološka, šumarska i sl. istraživanja vegetacije istoga područja. Uopće je za dosadašnji naučni rad I. Horvata značajno, da je svoja geobotanička istraživanja znao povezati s praktičkim nastojanjima primijenjenih grana nauke, u prvom redu šumarstva, a u novije doba i veterinarstva. Veliku znanstvenu vrijednost ima i bogata herbarska zbirka, što ju je I. Horvat sabrao u toku svojih dugogodišnjih terenskih radova.

Osim velikog broja čisto naučnih i stručnih rasprava i priloga, koji su objavljeni u mnogim domaćim i stranim časopisima, napisao je poznate priručnike »Nauka o biljnim zajednicama« i »Šumske zajednice Jugoslavije«, a surađivao je i kod izradbe »Priručnika za tipološko istraživanje i kartiranje vegetacije«.

Uz neumoran znanstveni i stručni rad razvio je prof. I. Horvat vrlo živu aktivnost i na polju nastavne i opće kulturno-prosvjetne djelatnosti, a osobito se mnogo zalagao za zaštitu prirodnih spomenika Hrvatske, pa je i osnivanje narodnog parka Risnjaka najvećim dijelom rezultat njegovih nastojanja.

Čestitajući prof. I. Horvatu ovaj značajni jubilej, redakcija časopisa »Acta Botanica Croatica« želi mu u ime svih naših botaničara mnogo uspjeha i u budućem radu.